

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

سرایش: رسانه‌ی الکترونیک | ۴۰ صفحه
آبان ماه ۱۴۰۰ | سال دوم | شماره ۱۴
اداره روابط عمومی و امور بین‌الملل

۱۳ آبان روز دانش آموز گرامی باد

سرایش؛ رسانه‌ی الکترونیک | ۴۰ صفحه |

آبان ماه ۱۴۰۰ | سال دوم | شماره ۱۴

تهیه شده در اداره روابط عمومی و امور بین‌الملل

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

آماده‌سازی محتوا: فروزان امیدی

تحریریه این شماره: محمد حسن‌نژاد | حامد اویسی |

دکتر سعید حسن‌زاده | مانلی نورایی | سجاد مالمیر

طراح گرافیک و صفحه‌آرا: مجتبی زند

کلیه حقوق مادی و معنوی این نشریه متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی است.

نشانی: تهران | خیابان کریمخان | خیابان ایرانشهر |

ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش | سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹ | تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹ | نمابر: ۸۸۳۰۹۲۶۵ | سایت: www.oerp.ir

معلمین توجه داشته باشند و این هم یکی از مسئولیت های مهم معلمین است که باید از فکر مخاطب خودشان - دانشجو و دانش آموز و جوان و طلبه و غیره - صیانت کنند؛ همچنان که شهید مطهری این کار را می کرد.

حضرت آیت الله خامنه ای (مدظله العالی)

۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۰

فهرست

اولویت آموزش و پرورش، حفظ سلامت دانش آموزان است	۴
سند تحول بنیادین آموزش و پرورش آسیب ها و راهکارها	۸
یادگیری مرکب چیست؟	۱۸
شجاعت ماندگار شهید «علی لندی» در کتاب های درسی، مجلات رشد و جشنواره ی بین المللی فیلم رشد ثبت می شود	۲۶
پیش نشست همایش ملی تعلیم و تربیت در گام دوم انقلاب اسلامی برگزار می شود	۲۷
فراخوان ارسال کتاب های آموزشی و تربیتی منتشر شد	۲۸
اخبار دفتر انتشارات و فناوری آموزشی	۲۹

اولویت آموزش و پرورش، حفظ سلامت دانش آموزان است

زنگ آغاز سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ با حضور معاون وزیر و رئیس سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی و تعدادی از مسئولان استانی در محل آموزشگاه زنده یاد روغنی زنجان ناحیه ۲ زنگان نواخته شد.

به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، در این مراسم، دکتر حسن ملکی ضمن سلام و درود به پیشگاه ارواح طیبه شهدای اسلام، انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مخصوصاً معلمان و دانش آموزان شهید، بیان کرد: لازم است سلام ویژه به روح طیبه دانش آموز قهرمان آینده ای، علی لندی، داشته باشیم که شما در این ایام در جریان قهرمانی این نوجوان دلیر مرد، انسان و پاکبخته قرار گرفتید؛ نوجوانی که وقتی دید دو نفر از همسایگانش در آتش می سوزند قبل از آتش نشان خودش را به آتش زد و آنان را نجات داد و بار دیگر نشان داد که بین انقلاب اسلامی ایران و خون پاک نوجوانان رابطه ای خاصی وجود دارد.

او افزود: نوجوانان هم در پیروزی انقلاب خون دادند و شهید شدند و هم در جنگ تحمیلی در عرصه ای دفاع از اسلام و کشور پیش قدم بودند. مگر امثال شهید حسین فهمیده از یاد ما می رود؟ نوجوان قهرمانی که دو نفر از همسایگان خود را نجات داد و خود سوخت و به ملکوت اعلی پیوست نیز در ادامه همان نقش نوجوانان باید معنا و تعبیر شود.

رئیس سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی ادامه داد: نوجوانان باید افتخار کنند که گاهی چنین نمونه هایی از میان آنان بر می خیزد و علم انقلاب را در دنیا به اهتزاز در می آورد و اعلام می کنند که ملت ایران در برابر استکبار یا در برابر سایر نیروهایی که بر علیه این نظام مقابله و توطئه می کنند خسته نمی شود و تا زمانی که عالم باقی است و انقلاب اسلامی ایران تداوم خواهد داشت در برابر آنان خواهد ایستاد.

سجاد مالیر

دکتر ملکی ضمن تشکر و قدردانی از نماینده‌ی ولی فقیه در استان زنجان و امام جمعه‌ی شهر زنجان، آیت‌الله علی خاتمی، بیان کرد: بنده از دیروز تاکنون، از زبان مدیرکل محترم، محبوب و دلسوز آموزش و پرورش زنجان، مکرر شنیدم که امام جمعه‌ی محترم زنجان چه زیبا و مستمر، حامی و هدایت‌گر تعلیم و تربیت در شهر زنجان هستند و در سطح کشور هم گاهی از فرمایشات و افاضه‌ی این شخصیت محترم بهره‌مند می‌شویم. من از این حمایت و هدایت‌گری صمیمانه تشکر می‌کنم. همچنین به‌عنوان معاون وزیر آموزش و پرورش، از استاندار محترم استان زنجان و همه‌ی رؤسای محترم نهادها و سازمان‌های استان که با تشریک مساعی دست به دست هم داده‌اند تا بتوانیم از مخمصه‌ی خاص ویروس کرونا که مسلط بر کل دنیا و کشور ما شده است عبور کنیم، مراتب تشکر و قدردانی خود را اعلام می‌کنم.

فاصله‌ی آموزش حضوری و غیر حضوری از زمین تا آسمان است

معاون وزیر آموزش و پرورش خاطرنشان کرد: همگان به‌خصوص دانش‌آموزان عزیز این معنا را درک کرده‌اند که فاصله‌ی آموزش‌های حضوری با آموزش‌های غیر حضوری حتی با پیشرفته‌ترین فناوری و ابزار، از زمین تا آسمان است. اگر دقیق اندیشه کنیم و بدانیم که چه سرمایه‌ای در آموزش حضوری وجود دارد که هرگز در آموزش‌های غیر حضوری نمی‌توان یافت، از این فاصله متعجب نمی‌شویم. آموزش حضوری سرمایه است ولو اینکه بخواهد در حد نازل برگزار شود. در آموزش حضوری است که دانش‌آموز، معلم را و معلم، دانش‌آموز را می‌بیند و سؤال و جواب می‌شود و در این تعاملات، دانش‌آموز و حتی خود معلم ساخته می‌شود. اصولاً اگر بین مربی و متربی واسطه باشد، به همان اندازه تعلیم و تربیت افول می‌کند.

دکتر ملکی بیان کرد: خدای متعال، انبیاء خود را برای یک مأموریت فرستاد و آن یک مأموریت تعلیم و تربیت، انسان‌سازی و هدایت است. اگر انبیاء سراغ جنگ و جهاد، معیشت مردم و مسائل سیاسی زمان خود رفته‌اند، همه معبر بوده است نه مقصد. همه برای این بوده است که انسان و معنویت رشد کند. مردم با انبیاء و امامان علیه‌السلام، به‌صورت مستقیم و بدون واسطه در ارتباط بودند چون خداوند متعال می‌داند که بین مربی و متربی نباید فاصله بیفتد،

ولو به وسیله گوشی همراه، اینترنت و تبلت، که البته همه‌ی آن‌ها ضروری است و باید از آن‌ها بهره‌برداری کرد ولی آن‌ها هرگز جای لبخند و قهر معلم و جای تعاملات معلم با دانش‌آموز را نمی‌گیرد.

معاون وزیر آموزش و پرورش تصریح کرد: امروز که در محضر شما قرار دارم، از رهبری معظم انقلاب و رئیس جمهور محترم، محبوب، انقلابی و مردمی کشور تا سطوح پایین، همه به اتفاق مصمم هستند که به‌سوی آموزش‌های حضوری حرکت کنیم. البته این حرکت به‌صورت تدریجی و اقتضایی خواهد بود اما باید بدانیم این مسیر آغاز شده است و از این مسیر کسی نباید برگردد و تردید کند.

رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی یادآور شد: کلاس درس جای مقدس و با ارزشی است. هر شخصی که به جایی رسیده از کلاس درسش به آنجا رسیده است نه از تعلیم و تربیت باز، رها و غیرحضوری. هرچند آموزش غیرحضوری نیز در جای خود دارای ارزش است و در جای خود باید از ابزارهای فناوری استفاده کرد. می‌خواهم بگویم اکنون که طبق بخشنامه‌ی وزارت آموزش و پرورش بناسست در سه مرحله به‌صورت حضوری آموزش حرکت کنیم، تردید نکنیم و گام‌های محکم برداریم و مبادا چیزهای حاشیه‌ای مطرح شود. این مسیر باید راست قامت، هوشیارانه و عالمانه و نیز تدریجی ولی مدبرانه باشد.

اولویت آموزش و پرورش، حفظ سلامت دانش‌آموزان است

دکتر ملکی اظهار داشت: بنده شب گذشته در مصاحبه‌ی تلویزیونی شبکه‌ی اشراق عرض کردم که آنچه برای ما اصل است، سلامت دانش‌آموزان است. در هر جایی اگر مدیر محترم احساس می‌کند با آموزش حضوری سلامت دانش‌آموزان به خطر می‌افتد، آنجا خط قرمز ما است و باید به منطقه و ناحیه‌ی خودش اعلام کند تا بعد از اعلام بتوانند تصمیمات دیگری را اتخاذ کنند. اما آنچه که مسلم است راه حرکت به‌سوی آموزش‌های حضوری، راه تردید‌پذیر نیست و ما ان‌شاءالله با کمک هم خواهیم توانست به آن سمت حرکت کنیم.

رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی بیان کرد: بنده متوجه شدم که استاندار محترم استان زنجان از طریق شورای آموزش و پرورش استان هدایت‌گر تدبیر به‌سوی آموزش‌های حضوری هستند که من از این بابت صمیمانه تشکر می‌کنم. امیدوارم والدین گرامی به‌وسیله‌ی تشویق‌شان، معلمان عزیز به‌وسیله‌ی تدبیرشان، مدیران عزیز به‌وسیله‌ی رهبری‌شان، رؤسای محترم آموزش و پرورش به‌وسیله‌ی مدیریت‌شان و حضرت آیت‌الله خاتمی، امام جمعه‌ی محترم، به‌وسیله‌ی هدایت‌گری دائمی همیشگی‌شان و استاندار محترم به عنوان زمامدار اجرایی در استان، دست به دست هم دهند تا نشان دهند که استان زنجان در این زمینه هم قادر و نمونه است.

معاون وزیر آموزش و پرورش گفت: ملت ایران در برابر یک موقعیت حساس قرار گرفته که البته الحمداً رو به اتمام است. این را بدانید که لیاقت‌ها در مواجهه با بحران‌ها نمایان می‌شود. جا دارد یادای کنم از شهید چمران که جمله‌ای را درباره‌ی نبرد با دشمن در میدان جنگ مطرح کرده است و این جمله از جهتی بی‌ارتباط با عرایض بنده هم نیست. ایشان می‌فرمایند وقتی شیپور نبرد نواخته می‌شود مرد از نامرد شناخته می‌شود. تا زمانی که شیپور نبرد نواخته نشده، همه ادعای مردی می‌کنند اما مرد آن است که وقتی شیپور نبرد نواخته شد با پای محکم و استوار به‌سوی دشمن حمله‌ور شود تا ان‌شاءالله پیروزی به‌دست آید.

در این مراسم حسن مظفری مدیرکل آموزش و پرورش استان، نماینده‌ی ولی فقیه و امام جمعه‌ی زنجان و دیگر مسئولان استانی نیز حضور داشتند. همچنین از مادر شهید والا مقام رحیم جوادی تقدیر و از یادمان کنگره شهدای ۳۵۳۵ استان نیز رونمایی شد. بیش از ۲۰۰ هزار دانش‌آموز استان زنجان، امروز فعالیت‌های آموزشی و تربیتی خود را شروع کردند.

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش آسیب‌ها و راهکارها

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به دلیل غفلت و اهمال مدیران و صاحب منصبان در نظام تعلیم و تربیت کشور به یک سند معطل تبدیل شده است. بی تردید از این سند نباید متن مقدس ساخت به نحوی که کسی نتواند آن را نقد کند لکن علاوه بر این احتیاط؛ از تبدیل شدن آن به یک "سند معطل" نیز باید جلوگیری کرد. البته اکنون تا حدودی به معطلی و مغفول ماندن طولانی مبتلا شده است و لازم است از وقوع رویدادهای بعدی پیشگیری نمود. لازم است بار دیگر همه علاقه مندان به تعلیم و تربیت اصیل و بومی در خصوص این پرسش بیانیدهند که سند تحول بنیادین چه ماهیتی دارد؟ پس از ده سال از تصویب آن باید ماهیت نگری کنیم. هر قدر انسان به ماهیت امور بنگرد امر ممدوحی است ولی اگر ماهیت نگری با تغییر در ماهیت تصمیمات منجرنشود بی فایده است. سند تحول بنیادین ماهیتاً، مبناست. ماهیت مبنایی دارد و با چیزی جز بنا یا بناهای متناسب با آن به اتمام نمی‌رسد. در مثل مناقشه نیست؛ برای ساختن یک بنا در امور فیزیکی و مادی ابتدا فونداسیون و اساس را تدارک می‌بینند. معمولاً برای ایجاد یک پایه و مبنای محکم وقت و اندیشه ورزی زیاد صرف می‌شود. چون پایه‌ها باید محکم باشند تا بناها استحکام لازم را داشته باشند. حال اگر پایه‌ها و مبنای در زمین آماده شد ولی بناها اضافه نشدند در طول زمان باد و باران و طوفان آن‌ها را پر می‌کند و به یک چیز هزینه بر تبدیل می‌نماید. پایه‌ها باید با اضافه شدن دیوارها و ستون‌ها به "زینت اتمام" مزین شود و مورد بهره برداری درست قرار گیرند. در مسایل غیرمادی و فکری نیز همین گونه است. اگر مبنای تدوین شود، باید بناهای فکری بر روی آن سوار شود، در غیر این صورت غبار زمان روی آن را می‌پوشاند و طوفان زندگی آن را غیرقابل استفاده می‌سازد. متأسفانه مبنایی به نام سند تحول بنیادین نیز به

دکتر حسن ملکی

عضو هیات علمی دانشگاه
علامه طباطبائی
معاون وزیر و رئیس سازمان
پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

بیماری "تعطیلی" دچار گشت. هر بار و در هر دوره‌ای برای خالی نبودن عریضه و گاهی نیز برای تبلیغ و فریب حرف از سند تحول بنیادین زده می‌شد ولی هیچ فایده‌ای نداشت و البته بنا نبود فایده‌ای داشته باشد. هیچ انسان عاقل مدعی نیست که این سند بدون اشکال و نقص است، هر متنی که انسان‌ها بسازند کاستی‌های خود را خواهد داشت، مهم فهم درست و پذیرش نقص‌ها و اقدام برای برطرف کردن آن‌هاست.

سند تحول بنیادین شناسنامه‌ی فرهنگی و تربیتی ماست. قبل از تدوین آن ما بدون شناسنامه بودیم، هویت نداشتیم. مجبور می‌شدیم با شناسنامه‌های بدلی و غریبه به حیات نامعقول خود ادامه دهیم. اصولاً دنیا طوری نیست که خلأها و کاستی‌ها برای همیشه باقی بمانند، اگر کاستی‌ها به طرز صحیح و اصیل برطرف شد، فرجی حاصل می‌شود ولی اگر نشد، با جایگزین‌های نامناسب و ناشایست پر می‌کنند. اصولاً خلأها تداوم ندارند. یا با محتواهای اصلی و اصیل و یا با محتواهای بدلی و اسیر پر می‌شوند. ماقبل از تصویب سند تحول، اسیر دست اندیشه‌های عاریتی و غریبه بودیم و پس از تصویب آن صاحب شناسنامه شدیم. با کمال تأسف این جایگاه سند مغفول ماند و اعتنای شایسته به آن نشد.

۱- نگاه آسیب شناسانه

چرا این سند مهم و کم نظیر با همه نواقصی که دارد اجرایی نشد؟ با نگاه آسیب شناسانه، کدام موانع و آسیب‌ها باعث شد این غبن تاریخی در تعلیم و تربیت ایران پدید آمد. بی شک آسیب‌ها فهم نشوند و پذیرفته نشوند چیزی عوض نمی‌شود. بارزترین آسیب‌ها همان غفلت و معطل ماندن سند است که شرح داده شد. علاوه بر آن مواردی وجود دارد که شرح داده می‌شود.

۱/۱ - فقر الگو

برای عملیاتی کردن سند به الگوهایی نیاز است. بدون آن‌ها نمی‌توان بناها را به مبنا متصل نمود. "الگوی ربط" می‌تواند بناها را به مبنا اتصال دهد و انسجام و یکپارچگی ایجاد کند. همان معماری و یکپارچه‌سازی که در ساختن بناهای فیزیکی مورد توجه قرار می‌گیرد در بناهای فکری و تربیتی نیز باید لحاظ شوند. به جای تدوین الگوهای ربط در بخش‌های مختلف آموزش و پرورش اسناد غیر مفیدی به نام زیرنظام‌ها تهیه شد. تجربه نشان داد که زیرنظام‌ها کارآیی لازم را ندارند و وضع کنونی آن‌ها اثری جز زیور آرشیه‌ها را ندارد. برای نمایش دادن شاید به درد بخورد ولی برای تداوم تحول در آموزش و پرورش مفید نمی‌باشد. زیر نظام‌ها در حقیقت توزیع و تعیین سهم هریک از بخش‌های مختلف آموزش و پرورش است. این اقدام ناصحیح باعث شد کثرت جای وحدت را بگیرد و اقدامات تحولی تجزیه شود. تفکیک لازم است ولی تجزیه آسیب زاست. به جای این زیرنظام باید الگوهای عملی جهت دهنده در هر بخش تدوین می‌شد و نحوه عمل هر یک را برای اجرای سند در برنامه درسی ملی مشخص می‌کرد. این الگوها را با عنوان الگوی ربط باید مورد حمایت قرار داد و اجرایی نمود. بی توجهی به الگو یا الگوهای ربط در عملیاتی کردن سند از جمله غفلت‌های خسران آفرین است. در این چند سال بارها تذکر داده شد ولی بی توجهی کردند.

۱/۲- مدرسه تراز سند، معلوم نیست

همه تصمیمات در برنامه‌ها نهایتاً در مدرسه باید اجرایی شود. همه رویدادهای اصلی و اثر گذار در این موسسه تربیتی رخ می‌دهد. هنوز ساختار، ویژگی‌ها و هندسه دقیق مدرسه در تراز انقلاب و سند تحول بنیادین طراحی و تصویب نشده است. آیین نامه اداره امور مدرسه در دست تدوین بود که ناقص مانده است. با وجود این کاستی عظیم چگونه می‌توان انتظار داشت که طرح‌ها و برنامه‌های تحولی ستاد در مدارس اجرایی شود؟ کما این که اجرایی نشده است. چرا بسته‌های تحولی به نحو مطلوب اجرایی نشد؟ چرا کثرت جلسات و تراکم مباحث و گاهی نیز مناقشه‌های حرفه‌ای نتوانست این مشکل را حل کند؟ پاسخ آن است که "مدرسه" متحول نشده است. همان مدارس پیشین است ولی ما مکرر طرح و بخشنامه ارسال می‌کنیم و به جایی نمی‌رسد. مانند آن چه که سال‌ها قبل در اجرای سند تحول در دوره متوسطه پیش آمد. ناگواری‌ها و اعوجاجات به جایی رسید که تعداد بخشنامه‌های ارسالی به استان‌ها را باید با ماشین باربری حمل می‌کردند. خواستیم انحرافات را با بخشنامه حل کنیم و نتوانستیم. نباید اجازه دهیم اکنون نیز این تجارب تلخ تکرار شود و عقلانیت رخت بربندد. شک نکنیم که در اجرای سند تحول بنیادین از مدار تدبیر و عقلانیت زاویه گرفته‌ایم. چه طور می‌شود که در مدرسه غیرتحولی، برنامه‌های تحولی را اجرا کرد؟ به عنوان نمونه به همین دلیل برنامه ویژه مدرسه (یوم) به درستی اجرا نشد. نقش و شرایطی که برای معلم مدرسه منظور شده و طی سال‌های نهاده شده است اجازه نمی‌دهد، برنامه‌های تحولی اجرا شود.

۱/۳- عدم فهم یکسان از محتوای سند

هنوز خیلی‌ها جایگاه مبنایی سند را باور و فهم نکرده‌اند. توضیحی که در مورد رابطه بنا و مبنا داده شده از نظر خیلی از نخبگان مورد توجه نیست. گاهی به این سند مهم به عنوان یک کتابچه‌ای نگاه می‌شود که نهایتاً باید مطالعه کرد و برداشت‌هایی نمود. براساس همان برداشت‌ها عمل کرد. در فهم درست مفاهیم اساسی سند کاستی‌های فراوان وجود دارد. حقیقتاً واژگانی که در سند به کار رفته ریشه فلسفی و اعتقادی دارند و وجه تمایز آن با سایر اسناد و فلسفه‌ها به شمار می‌روند. اصولاً در فضای معنایی فلسفه تربیت اسلامی واژه‌های نوساخته شده است. متأسفانه این واژه‌ها مورد درک درست قرار نگرفته است. به عنوان مثال "حیات طیبه" به عنوان یک موضوع قرآنی و اصیل برای خیلی از طراحان، معلمان و کارشناسان مبهم است. تحلیل و اجرای آن از طریق برنامه‌های درسی و تربیتی که گام‌های بعدی و عملیاتی به شمار می‌روند به پیگیری خاص نیاز دارد، اصولاً در فهم خود مفاهیم هنوز ابهامات و تفاوت برداشت‌ها وجود دارد. هنوز فهم حیات طیبه و مفاهیم مشابه به حافظه تربیتی اقشار مختلف تعلیم و تربیت تبدیل نشده است. عمدتاً لقلقه زبان است و به علم و آگاهی تبدیل نشده است. به همین دلیل سند تحول نزد عاملان و مجریان تربیت غریب است.

۱/۴- تزلزل در مدیریت

اجرای سند به ثبات مدیریت نیاز دارد. چنانچه همه نواقص برطرف نشود و برای اجرای سند هیچ مانع و مشکلی وجود نداشته باشد به مدیرانی نیاز دارد که فرصت لازم برای اجرای آن در اختیار داشته باشند. تغییر دولت‌ها و گاهی نگرش باندی و گروهی باعث تعویض مدیران می‌شود و آنان نیز نمی‌توانند برنامه‌های خود را با واقعیت‌ها به درستی تطبیق دهند و اقدامات عملی و امتدادی به عمل آورند. اصولاً مدیریت با زمان و زمینه پیوند وثیق دارد. هریک از این دو در اختیار نباشد مدیر نمی‌تواند ایده‌های خود را به طرح و برنامه و برنامه‌های خود را به اقدامات اجرایی موثر تبدیل کند. گاهی تغییر مدیریت لازم و ضروری است ولی اگر از حد بگذرد و به یک رویه تبدیل شود موجب زیان و ضرر خواهد شد. اکنون در کشور ما دچار تغییرات مغل شده‌ایم. یک مدیر همین که سفره مدیریتی خود را پهن می‌کند باید در فکر جمع کردن آن باشد. فرصت لازم را ندارد تا بر سر سفره تولیدات خود را بیاورد و به ذائقه‌ها عرضه کند.

۱/۵- عدم تمایل کافی برای اجرای سند

این حقیقت را نمی‌توان انکار کرد که برای اجرای سند اراده قوی و پیشرو به وجود نیامده است. مدیران و کارشناسانی وجود دارد که به این تحول علاقه دارند و در خصوص آن مطلب نوشته‌اند، تحلیل کرده‌اند و قواعدی نیز تدوین نموده‌اند. ولی اراده کلان و وسیع که بتواند همه را به حرکت درآورد شکل نگرفته است. شاید یکی از علل این باشد که نتوانسته‌ایم فواید و آثار واقعی و عینی اجرای سند و برنامه‌های تحولی را به جامعه معرفی کنیم. تا زمانی که شخص وزیر آموزش و پرورش خود را مجری اسناد تحولی نداند و در این راه همه جانبه وارد نشود چیزی تغییر نخواهد کرد. تا کنون چنین وزیری با چنین شجاعتی دیده نشده است. بی حکمت نیست که گفته می‌شود مردم از دین ملوک خود پیروی می‌کنند. هر راه و رویه‌ای از رئیس صادر شود نزد مرئوس به فرهنگ تبدیل می‌گردد و به اراده جمعی تبدیل می‌شود. حقیقتاً چنین فضایی از سوی وزیران دیده نشده است.

۱/۶- فقدان نگاه راهبردی در اجرای سند

نگاه راهبردی باعث می‌شود، نقطه‌ای که در آن قرار داریم به درستی تحلیل شود، جایی که قرار است برسیم به نحو مطلوب تعریف شود، مراحل بین راه مشخص گردد و نحوه نیل به آن نیز تدارک دیده شود. به علاوه این که در برنامه راهبردی هوشیاری نسبت به محیط وجود دارد. نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها تنظیم می‌گردد و رابطه آن‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. با تعیین هدف‌های عملیاتی و راهبردی مناسب نقشه راه برای حرکت به دست می‌آید. در عملیاتی کردن سند و پیش برد برنامه‌های تحولی به این قاعده توجه لازم را نکردیم. انصافاً چه زمانی تمرکز به این کردیم که در اجرای سند تحول چه فرصت‌هایی در اختیار داریم؟ کدام تهدیدها مطرح هستند؟ نقاط قوت و ضعف ما کدامند؟ حتی در پیگیری‌های سال‌های اخیر نیز که به نظر می‌رسید بناست با درایت بهتر و بیشتر برنامه‌ها را پیش ببریم خبری از این نگاه

راهبردی نبود و نیست. نگاه راهبردی حال را به آینده، گذشته را به حال و آینده را به واقعیت‌ها متصل می‌سازد و اقدامات را از جهت نظری و عملی معنادار می‌سازد. در مواجهه با اجرای سند تحول نه تنها برنامه راهبردی نداشتیم بلکه برنامه‌های معمولی اثرگذار را نیز به طرز صحیح پیش نبردیم.

۱/۷- عدم اطلاع و حمایت ارکان نظام از اجرای سند

کارهای بزرگ به حمایت‌های وسیع نیاز دارد. اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش کار بزرگی است و از یک جهت بزرگترین کارهاست. تعلیم و تربیت در قیاس با سایر ابعاد فعالیت‌های نظام جایگاه بسیار بالایی دارد و همه انبیای عظام علیهم السلام برای انسان‌سازی مبعوث شده‌اند. اگر در برنامه‌های خود از اقتصاد، سیاست، امنیت و غیره حرف می‌زنند همه جنبه وسیله‌ای دارند و در ارتباط با هدف اساسی یعنی تربیت انسان‌ها معنا و جایگاه پیدا می‌کنند. سند تحول بنیادین و برنامه درسی ملی نقشه کلی تعلیم و تربیت هستند و به حمایت ارکان نظام و قوای کشور نیاز دارند. چنانچه قوه مقننه، قوه قضائیه و سایر ارکان مدافع و حامی تعلیم و تربیت باشند و به اجرایی شدن سند تحول کمک کنند رویدادهای بزرگی در کشور به وقوع می‌پیوندد. در سال‌های پیشین چنین حمایتی نبود. هر موقع مسایل آموزش و پرورش طرح می‌شد تحلیل‌هایی به عمل می‌آیند و جهت‌گیری‌های آشکار می‌گشت ولی هیچ‌گاه تعلیم و تربیت آن طور که شایسته‌ی نظام جمهوری اسلامی ایران است مورد حمایت قرار نگرفت. در همین سال‌های اخیر مدیرانی که برای آموزش و پرورش انتخاب شده‌اند تأمل کنید. انصافاً اگر نزد ارکان اصلی نظام آموزش و پرورش جایگاه درستی می‌داشت چنین انتخاب‌های نامناسب و جهت‌گیری‌های ناصحیح به عمل می‌آمد؛ یک نفر مدافع واقعی نظام تعلیم و تربیت است و آن هم رهبر حکیم و فرزانه انقلاب اسلامی است. معظم له قوی‌ترین و اصیل‌ترین مواضع را نسبت به تعلیم و تربیت دارند لکن چون بدنه‌ی آموزش و پرورش و بخش عمده‌ی مسئولان چنین موضع قوی ندارند فرامین و مواضع رهبری مورد عنایت ساختاری قرار نمی‌گیرد. در نتیجه سال‌ها می‌گذرد و مشکلات حل نشده باقی می‌مانند. نمونه بارز این نقیصه، اجرایی نشدن سند تحول بنیادین در طی سال‌های اخیر علیرغم تذکر و تأکیدات مکرر رهبر معظم انقلاب اسلامی است. ایشان طی ده سال گذشته هر سال فرموده‌اند که این سند را عملیاتی کنید لکن اقدام جدی و اثرگذار صورت نپذیرفته است. هرگز نمی‌توان اقدامات موردی و مقطعی را اجرای سند تحول بنیادین تلقی نمود.

۱/۸- ضعف جدی در مشارکت اجتماعی

برای پیشرفت نظام تعلیم و تربیت و اجرای اسناد، مشارکت اقشار تصمیم گیرنده یک امر ضروری است و هیچ چیز دیگر جایگزین آن نمی‌شود. آن چه که تحت عنوان تقسیم کار ملی نامیده می‌شود برای اجرای سند مورد نیاز است. هریک از جوامع مرتبط با تعلیم و تربیت ظرفیت و اثر گذاری خاص خود را دارد. جامعه معلمان به قدری قدرت دارند که در صورت برنامه‌ریزی درست می‌توان از طریق آنان برنامه‌های مهم و وسیع را اجرایی کرد. متأسفانه به دلیل اقدامات نامناسب برای تشکل‌های معلمی و گاهی غلتیدن آنان به سمت جناح‌های سیاسی و زاویه گرفتن از مصالح

تعلیم و تربیت، اعتبار تشکله‌ها مخدوش شده است لکن هنوز امیدی برای بهره‌مندی از آنان و نیل به هدف‌های تعلیم و تربیت وجود دارد. به نظر می‌رسد برای مشارکت اجتماعی معلمان در اجرای سند و سایر فعالیت‌های تعلیم و تربیت باید الگوی مشارکت درست تدوین کرد. تاکنون چنین الگویی تهیه نشده است. همین‌طور در چگونگی ارتباط با خانواده محتاج الگوست. اگر قصد بهره‌مندی از نخبگان را داشته باشیم به الگوی مشارکت نخبگان در تعلیم و تربیت نیاز داریم. در مجموع بدون الگو قادر به اداره امور به نحو مطلوب نخواهیم بود. اگر گروه‌های مختلف به کمک مسئولان نیایند و کمک‌های خود را متناسب با نقش و جایگاه‌شان به طور هدفمند انجام ندهند موفقیت کافی به دست نخواهد آمد.

۱/۹- فقدان پیوست مالی اجرای سند

بدون حمایت مالی و تأمین ضرورت‌ها و نیازهای اقتصادی؛ برنامه‌های تحولی پیش نمی‌رود. ازجمله نواقص در این مسیر این بود که پیوست مالی نداشتند و در اجرای برخی از برنامه‌ها توقف و یا حداقل کندی پیش می‌آمد. احتمالاً علاوه بر پیوست مالی پیوست‌های دیگری نیز مورد نیاز باشد ولی حمایت‌های مالی از فعالیت اجرای تحول بنیادین مهم و اساسی است.

۲- اقدامات ضروری برای آینده

نواقص ذکر شده نباید باعث ناامیدی در پیگیری‌های جدی کارهای تحولی شود بلکه باید این مسیر با برنامه‌ریزی دقیق‌تر و گام‌های استوارتر تعقیب شود. بعضی از نواقصی در طبیعت اقدامات تحولی است و برخی نیز در اثر کم‌توجهی به وجود آمده است. باید برای هر دو وجه چاره‌ای اندیشید و برنامه‌ها را پیش برد.

۲/۱- طراحی ساختار مدرسه تراز تحول

با این که در سند تحول بنیادین و برنامه درسی ملی در خصوص ساختار مدرسه دلالت‌های مشخصی ارائه گردیده است تا کنون مدرسه مطلوب طراحی و تصویب نشده است. این در حالی است که همه اقدامات تحولی در مدرسه باید به ثمر برسد. چگونه ممکن است بدون تعیین تکلیف نقش تحولی نیروی انسانی شاغل در مدرسه بتواند انتظارات را برآورده کرد؟ معلم چه نقشی باید ایفا کند؟ اگر می‌تواند به طراحی نیز بپردازد حدود و ثغور فعالیت‌ها چگونه است؟ مدیر آموزشی دارای کدام حقوق و تکالیف است؟ در اجرای برنامه‌های تحولی چه نقشی دارد؟ قاعدتاً بخشی از برنامه‌ریزی‌های آموزشی بر عهده‌ی مدیر آموزشگاه باید گذاشته شود. نسبت و رابطه مربی پرورشی با معلم چه وضعی خواهد داشت؟ آن چه که در وضع فعلی وجود دارد دامن زدن به تفکیک است در حالی که تلفیق و یکپارچه‌سازی آموزش و پرورش از ضرورت‌های برنامه‌های تحولی است، برای تلفیق باید در نقش‌ها یکپارچه‌سازی و نظام ارتباطی موثر صورت پذیرد. به طور کلی هم نقش‌ها باید تغییر کند و هم نظام نقش‌ها و شبکه ارتباطی آن‌ها وضعی تحولی به خود بگیرد. در مورد هریک از عناصر تعلیم و تربیت برنامه‌های درسی و ارتباط آن‌ها با یکدیگر باید بازاندیشی اساسی نمود. تعویق در طراحی مدرسه مطلوب یکی از معایب اساسی است.

۲/۲- تدوین الگوهای ربط

تحول اساسی زمانی رخ می‌دهد که از ارتباط بناها به مبنا اطمینان حاصل شود. در مبانی نظری سند و ساختار آن صورت بندی خاص برای مبنا به عمل آمده است. مبنا فیلسفی، اجتماعی، حقوقی، سیاسی و...؛ مطابق فلسفه تربیت اسلامی تدوین یافته‌اند. اگر مبانی به طریق صحیح و نظام ارتباطی دقیق به بناهای مختلف متصل نشود. روح مبانی در کالبد طرح‌ها و برنامه‌ها دمیده نمی‌شود. به همین دلیل عنوان "الگوی ربط" برای این منظور انتخاب شده است. هریک از بخش‌های آموزش و پرورش نخستین سوالی که باید از خود کنند این است که جهت گیری و هدف‌های مورد نظر چگونه به جهت گیری و هدف‌های کلی اسناد تحولی ارتباط می‌یابند؟ اولین عنصر و اولین تصمیمی که معمولاً در برنامه‌ریزی‌ها تعیین می‌شود عنصر هدف است. چنانچه هدف‌های هریک از اجزای نظام تعلیم و تربیت به هدف‌های کلی سند تحول بنیادین مرتبط نشود، تحولی به وقوع نمی‌پیوندد. از طریق ارتباط است که هویت‌ها معلوم می‌شود. نوع الگوی ربط با توجه به ماهیت هر بخش متفاوت است. درک این تفاوت‌ها در تدوین الگوی ربط اثر مستقیم دارد.

۲/۳- برنامه ریزی جهت اشاعه سند

با این که سال‌ها از تصویب و ابلاغ سند سپری می‌شود ولی هنوز در حافظه فردی و اجتماعی اقشار مختلف تعلیم و تربیت استقرار نیافته است. سخنرانی‌های متعدد، برگزاری سمینارها و نوشتن مقالات گوناگون و کارهای مشابه دیگر نتوانسته این مهم را تحقق بخشد. به نظر می‌رسد اقدامات موثر دیگری باید به عمل آورد. باید به نقطه‌ای برسیم وقتی که از سند تحول و

اقدامات تحولی حرف زده می‌شود همه برداشت‌ها یکسان و پذیرش همگانی داشته باشند. این نه به این معناست که باید همه محتوای آن را بپذیرند و کاملاً مطیع باشند، ممکن است نقدهای جدی هم داشته باشند ولی آگاهانه نقد کنند. اگر بعد از فهم نقد صورت گیرد، اثر بخش و ثمر بخش خواهد بود.

موثرترین اشاعه همزمان با اجراست. چنانچه اجرای سند با برنامه‌ریزی دقیق و عالمانه صورت گیرد و تا حدودی آثار و نتایج آن را در میدان و عمل ببینند، به پذیرش سند کمک می‌کند. بین "فهم" و "پذیرش" باید تفاوت گذاشت ممکن است جامعه سند را بفهمند ولی نپذیرد. فهم به ارتباط موثر کمک می‌کند ولی پذیرش به اجرای کامل آن یاری می‌رساند برای فهم و پذیرش باید برنامه‌ریزی کرد.

۲/۴- الگوی اجرایی بومی

الگوهای اجرای گوناگون در ادبیات علمی برنامه‌ریزی درسی معرفی شده است. تنوع الگوها نشان می‌دهد که باید به عرصه اجرا نیز عالمانه و با رعایت اصول نگریست و گام‌های منطقی و درست برداشت از جمله عواملی که در انتخاب و تدوین الگوی اجرا، موثر است نوع نظام آموزشی است. در نظام‌های غیرمتمرکز، اجرا با الگوهای متکثر و با محوریت کامل معلم قابل پیگیری است و در نظام‌های متمرکز با اقدامات از بالا به پایین و در نظام‌های نیمه متمرکز با ترکیبی از دو الگوی مذکور برنامه‌ریزی شود. نظام تعلیم و تربیت ما فعلاً متمرکز است و شاید با الهام از مفاد سند تحول کاهش پیدا کند. بی تردید نظام غیرمتمرکز با فلسفه تربیتی اسلامی تناسب ندارد و تمرکز مطلق نیز مورد تایید نیست. باید الگویی طراحی کرد که در آن ضمن صیانت از اصول و ارزش‌های اسلامی به نوآوری‌ها و خلاقیت‌های مدیران داده شود و رویش طرح‌ها و برنامه‌ها از سطوح پایین انجام گیرد. اجرای سند تحول و برنامه درسی ملی نیز با این رویکرد باید پیش برود، لازم است ضمن طراحی اصول کلی و تمرکز گرایانه به شرایط استان‌های مختلف توجه شود و معلمان و خانواده‌ها نیز از شرکای جدی الگوی اجرا محسوب شوند. نقش معلمان، دانش آموزان و خانواده‌ها در راهبردها و راهکارهای مختلف سند تصریح شده است. شرط طراحی الگوی اجرا آن است که جایگاه اقشار مختلف در سند به درستی فهم شود و دلالت‌های مرتبط با آن‌ها استخراج شود. به عبارت دیگر شیوه اجرا نیز باید به عنوان یکی از مصادیق "بنا" به مبانی و اصول کلی تعلیم و تربیت ارتباط منطقی داشته باشد.

۲/۵- صلاحیت عوامل اجرا

آنانی که سند تحول را عملیاتی می‌کنند باید "صلاحیت تحولی" داشته باشند. احتمالاً این واژه جدیدی است که وارد عرصه و هندسه صلاحیت‌ها می‌شود. صلاحیت تحولی به مجموعه‌ای از نگرش‌ها، طرز تلقی‌ها، شناخت‌ها، موضع‌گیری‌ها و مهارت‌ها اطلاق می‌شود. که فرد را برای اقدام تحولی راستین آماده می‌کند و آنان را به ایفای نقش موثر وادار می‌سازد. یک عنصر تحولی باید بدون دستور و بخشنامه‌های مرسوم وارد عرصه تحول شود و گاهی نیز از مسئولان مطالبه کند. اصولاً مقوله‌ی تحول مقوله‌ی انتظار نیست بلکه مقوله حرکت و مطالبه است. کارشناسی که

عمق تحول را فهمیده است باید به تعهدات ناشی از آگاهی و ضرورت عمل کند و به صورت فعال و در جنبه های نظر و عمل کوشا باشد. بی تردید برای ایفای نقش مطالبه گر و فعال باید از طریق آموزش های مداوم و ارتباطات موثر و هم اندیشی های مکرر کسب صلاحیت کند و آمادگی کسب نماید. البته این آمادگی یک امر مستمر است و مقطعی نیست زیرا که تحول با وقایع و رویدادهای نو مواجه می شود و علاوه بر آموزش های حضوری باید از امکانات فناوری اطلاعات و ارتباطات و فضای مجازی کمک گرفت و برنامه های آماده سازی را به نحو کامل و همه جانبه اجرا کرد روش کارگاهی در بین روش های مختلف نتیجه بخش تر است؛ هر چند صرفاً به یک روش نباید اکتفا کرد.

۲/۶- پرهیز از اختلاط نقش ها

یکی از اقدامات غیرعادی و نامعقول در پیگیری برنامه های تحولی آن است که اعتبار نقش های سازمانی را نادیده بگیریم و با ایجاد نقاط تلاقی در وظایف کارها را پیش ببریم. بی تردید این رویه درست نیست زیرا که موجب سردرگمی، کاهش انگیزه و کاهش کارآمدی فعالیت ها می شود. به عنوان مثال سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی به حکم قانون مسئول برنامه های درسی و تألیف کتاب های درسی است. همه محتوایی که به مدارس وارد می شوند باید مورد تایید این سازمان باشند. بر این اساس برنامه های تحولی و تغییرات محتوایی نباید و نمی تواند در معاونت های دیگر آموزش و پرورش تولید و یا تایید شوند. همین طور قلمرو اختیارات سازمانی سایر حوزه ها نیز محترم هستند و باید در یک فضای تفاهمی و توافقی اقدامات تحول را مدیریت کرد. نباید از یاد برد که تحول به انضباط خاص خود محتاج است و انضباط نیز به مدیران و کارشناسانی با ذهن و عمل منضبط نیاز دارد. در صورت اختلاط نقش ها، مسئولیت ها و پاسخ گویی به هاله ای از ابهام می روند در فضای مبهم نیز هدف ها تحقق نمی یابد.

۲/۷- ساختار تحول گرا

ساختار تشکیلاتی و مناسبات نقش ها باید طوری باشد که بتوان برنامه ها را تا مدرسه مدیریت کرد و اجرا نمود. همان طور که قبلاً توضیح داده شد نظام تعلیم و تربیت و برنامه ریزی درسی به طور متمرکز اداره می شود و این شیوه مطابق دلالت های سند تحول بنیادین قابل تعدیل است. قدری از تمرکز باید کاست و به استان ها اختیار داد. برای کاهش تمرکز لازم است در مراکز استان ها و مناطق مختلف کانون های برنامه ریزی درسی و تدوین محتوا تأسیس شوند و در چارچوب ثبات تحول به امور متغیر و قابل انعطاف میدان عمل و تصمیم گیری داده شود. این که این کانون های استانی چگونه باشند و تا چه حدی اختیارات داشته باشند به بحث کارشناسی نیاز دارد. با کمال تأسف در همین فضای تحولی در آموزش و پرورش و ضرورت ایجاد ساختار جدید و منعطف، با یک تصمیم ناصحیح معاونت های پژوهشی در استان ها حذف شد و رابطه سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی با استان ها قطع گردید. در حال حاضر این سازمان که تولیدات آن در کل کشور توزیع می شود و برای هر سفره ای هست با استان ها هیچ رابطه تشکیلاتی ندارد.

۲/۸- طرح یک سوال راهبردی

هنوز هم دیر نشده و می‌توان این سوال راهبردی را طرح کرد که مناسب‌ترین الگو و یا الگوها برای عملیاتی کردن سند تحول بنیادین کدام است؟ هر چند این سوال باید در آغاز طرح می‌شد و ریشه‌ای‌تر جواب داده می‌شد ولی هنوز هم به دلیل اهمیت موضوع قابل طرح و پیگیری است. این سوال در آغاز برای مجریان تحول، به طور عمیق پاسخ داده نشده است. مانند خیلی از کارها که "نشئه گی" به "ورزیدگی" غلبه می‌کند در راه تحول نیز به نظر می‌رسد همین عارضه، اختلال ایجاد کرده است. به عنوان مثال در آن لحظات حساس که هیجانات و تبلیغ گرایی غالب بود به درستی نیاندیشیدند که زیرنظام چه تأثیری در تحول دارد؛ آیا به جز انشقاق و تجزیه امور اثری دارند؟ با تقسیم سهم‌ها و توزیع راهبردها بین معاونت‌های مختلف وزارتخانه که تحول رخ نمی‌دهد به جای این که "الگوی ربط" طراحی کنند و کارهای خود را با قلاب‌های صحیح و محکم به مبانی متصل سازند به توزیع اجزای سند رو آوردند. در جاهای دیگر نیز چنین اشتباهاتی به وقوع پیوسته است. همین رویه‌های غلط مانع تداوم معقول و منطقی فعالیت‌های تحولی شد و پیامدهای منفی آن ظاهر شده است. لذا شایسته است آموزش و پرورش به طور شجاعانه و مانند آنچه که سال‌ها پیش در تغییر بنیادین دوره تحصیلی متوسطه و رجعت از راه غلط رخ داد؛ عمل کند و از شیوه‌های ناصحیح دست بردارد و اصلاحات جدی انجام دهد.

یادگیری مرکب چیست؟

همه آنچه که باید درباره یادگیری مرکب بدانید

با ظهور تکنولوژی‌های آموزشی، مدارس شیوه‌های تدریس جدیدی را اختیار کرده‌اند که بسیار متفاوت از محیط کلاسی معمول است. یادگیری از راه دور اکنون در سطح جهانی مورد استفاده قرار می‌گیرد و بسیاری از نهادها و سازمان‌های آموزشی شروع به پیاده‌سازی مدل‌ها و شیوه‌های یادگیری مرکب کرده‌اند. با این حال یادگیری مرکب آنطور که شما فکر می‌کنید به معنی اجرای بخشی از فرآیند برگزاری کلاس در بستر شیوه‌های مجازی و دیجیتال نیست. بر خلاف تصور شما و در واقع، شیوه‌ها و مدل‌های یادگیری مرکب، یک راهبرد جامع برای ترکیب بهترین بخش کلاس‌های حضوری و رو در رو با یادگیری آنلاین به منظور خلق و ایجاد یک تجربه یادگیری ایده‌آل و منحصر به فرد است.

تکنولوژی آموزشی

برگرفته از سایت:

resources.owllabs.com

نوشته:

Katherine Boyarsky

مترجم:

دکتر سعید حسن‌زاده

در این مقاله به نکات زیر خواهیم پرداخت:

- یادگیری مرکب چیست؟
- محاسن و مزایای این شیوه یادگیری
- مدل یادگیری مرکب
- چگونگی ایجاد یک محیط یادگیری مرکب مناسب و موفق
- چند نکته کلیدی و راهگشا برای شما جهت کسب موفقیت در تدریس به شیوه یادگیری مرکب

یادگیری مرکب چیست؟

یادگیری مرکب، یک مدل آموزشی است که در طی آن در حالی که بعضی از دانش‌آموزان در سر کلاس حضور دارند و جریان کلاس به شیوه معمول برگزار می‌شود، عده دیگری از شاگردان همان کلاس در خانه و از طریق مجازی در آن کلاس شرکت می‌کنند. معلم همزمان در این کلاس هم به صورت از راه دور و هم به صورت حضوری تدریس می‌کند و برای ارتباط از راه دور با دانش‌آموزانی که در خانه هستند از ابزارهای دیجیتالی، نظیر نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای

ویدئو کنفرانسی استفاده می‌کند. در برخی موارد در کلاس‌های مرکب از شیوه‌های یادگیری همزمان و غیرهمزمان نظیر تمرین‌های آنلاین و آموزش‌های ویدیویی که قبلاً ضبط شده، برای برگزاری هرچه بهتر جلسه کلاسی استفاده می‌شود. اگر تمهیدات لازم به خوبی اندیشیده و آماده شود، کلاس‌های مرکب فرایندی خواهد بود از بهترین بخش‌های آموزش حضوری و آنلاین و در عین حال روند آموزش را نیز برای بسیاری از دانش‌آموزان دلچسب‌تر و مفیدتر خواهد کرد. برای اینکه یک فرایند یادگیری مرکب موفقیت آمیز باشد، شما به عنوان معلم باید بخش‌های مختلف تدریس خود را به خوبی در بسترهای مختلف آنلاین و حضوری آماده کرده و پیاده سازی کنید.

تفاوت یادگیری مرکب و ترکیبی

یادگیری مرکب (Hybrid learning) و یادگیری ترکیبی (Blended learning) در بسیاری از موارد با یکدیگر اشتباه گرفته می‌شوند. البته ذکر این نکته مهم است که هر دوی این مدل‌ها و استراتژی‌های آموزشی، از ابزارهای آموزشی مشترک و شبیه به هم برای پیاده‌سازی استفاده می‌کنند. با این حال باید توجه داشت که هر دوی این مدل‌ها شیوه‌های یادگیری متفاوت و مجزا از هم هستند. در فرایند یادگیری ترکیبی، روند آموزش مجموعه‌ای است از تدریس حضوری و استفاده از شیوه‌های یادگیری دیجیتال (از نوع همزمان) که در پی آن دانش‌آموزان در سر کلاس درس تمرین‌های آنلاین را حل می‌کنند و ویدئوهای آموزشی را نیز در طی کلاس تماشا می‌کنند. اما در فرایند یادگیری مرکب، معلم هم به صورت حضوری و هم آموزش از راه دور و در آن واحد به دانش‌آموزان خود تدریس می‌کند، در حالی که برخی سر کلاس حضور دارند و برخی دیگر از دانش‌آموزان در خانه کلاس درس را دنبال می‌کنند. در مدل یادگیری مرکب شیوه‌های همزمان دیجیتال می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد تا فرایند یادگیری عمق بیشتری پیدا کند.

کنسرسیوم بین‌المللی یادگیری مرکب

کنسرسیوم یادگیری مرکب یا (The Hybrid Learning Consortium) یک انجمن بین‌المللی مستقل است که با حضور مدارس و نهادهای آموزشی مختلف در سرتاسر جهان که این شیوه را اجرا می‌کنند، تشکیل شده و از برگزاری فرآیندهای یادگیری مرکب برای دوره‌های تحصیلی متوسطه اول و دوم در سطح جهان حمایت می‌کند. این انجمن معتقد است که با توجه به رشد فناوری‌های دیجیتال، آموزش‌های آنلاین در آینده نقش کلیدی را در فرایند آموزش دانش‌آموزان ایفا خواهند کرد. اگرچه کلاس‌های حضوری و رو در رو نیز مانند گذشته به حیات خود ادامه خواهند داد و در نتیجه ترکیب این دو سبک با یکدیگر اجتناب ناپذیر خواهد بود. این انجمن با ایجاد تجارب آموزشی قابل دسترس، پتانسیل‌ها و مزایای یادگیری مرکب را به معلمان و دست‌اندرکاران فرایند آموزش معرفی می‌کند. شایان ذکر است که این انجمن با استفاده از شبکه مدارس عضو خود در سرتاسر جهان، دانش‌آموزان و معلمانی که فرایند یادگیری مرکب را انتخاب کرده‌اند را به یکدیگر معرفی و مرتبط می‌کند.

محاسن و مزایای یادگیری مرکب

آموزش‌های حضوری و آموزش‌های آنلاین هر دو نقاط ضعف و قدرت خاص خود را دارند. هدف از آموزش به شیوه یادگیری مرکب تجمیع دو سبک حضوری و آنلاین آموزش و خلق یک تجربه یادگیری منحصر به فرد است که نقاط ضعف هیچ یک از دو روش قبلی را نداشته باشد.

مزایا و پتانسیل‌های یادگیری مرکب به شرح زیر است:

• یک تجربه یادگیری منعطف

به دلیل انعطاف‌پذیر بودن شیوه یادگیری مرکب، بسیاری از مدارس و معلمان این استراتژی آموزشی را انتخاب می‌کنند. در واقع در این روش ما شاهد ایجاد انعطاف در جدول زمانی یادگیری، انعطاف در شیوه‌های تدریس، انعطاف در ارتباط میان همشاگردی‌ها با یکدیگر و دانش‌آموزان با معلمان‌شان هستیم. برای دانش‌آموزانی که به هر دلیلی نمی‌توانند در کلاس درس حاضر شوند، شیوه آموزش مرکب اجازه می‌دهد که آن‌ها فرایند یادگیری را دنبال و پیگیری کنند.

• فرصت‌ها و پتانسیل‌های ارتباط همزمان

تعداد کمی از شیوه‌ها و استراتژی‌های یادگیری آنلاین، نزدیکی و عمق شیوه‌های تدریس حضوری را در خود جای می‌دهد. بر این اساس مانند آموزش‌های رو در رو و حضوری، شیوه یادگیری مرکب از مزایایی نظیر عمق و دقت و احساس نزدیکی که در شیوه‌های حضوری وجود دارد، در ایجاد یک تعامل پایدار میان همشاگردی‌ها با یکدیگر و دانش‌آموزان با معلمان بهره

می‌برد. در این شرایط بهترین بستر و زمینه برای کارهای گروهی در بستر تکنولوژی‌های دیجیتال همزمان به وجود می‌آید و گفتگوهای عمیق و ارائه‌های درسی و پرسش و پاسخ در سر کلاس با استفاده از این تکنولوژی‌ها بسیار متنوع‌تر می‌شود. در این چارچوب می‌توان از زمان حضور در کلاس برای ایجاد روابط پایدار میان دانش‌آموزان با یکدیگر و یا با معلمان استفاده کرد و بعداً این روابط و تعاملات را از طریق آنلاین گسترش داده و عمیق‌تر کرد.

• آزادی عمل و انعطاف بیشتر در کسب تجارب علمی - آموزشی

در بستر یادگیری آنلاین، دانش‌آموزان و معلمان هر دو آزادی عمل و انعطاف بیشتری را تجربه خواهند کرد. مخصوصاً دانش‌آموزانی که در فرآیند یادگیری و مدیریت آن توانایی بیشتری دارند از این انعطاف و آزادی عمل بیشتر استفاده می‌کنند. آزادی عمل و انعطاف نظیر، ادامه فرآیند یادگیری در هر مکان دلخواه، آزادی عمل در بررسی چند باره منابع آموزشی در هر زمان و مکان که می‌خواهند و آزادی عمل در بررسی و تبادل نظر به صورت آنلاین و همزمان با دیگر همشاگردی‌ها و دانش‌آموزان و حتی معلمان در مورد مسائل درسی، که از جمله مزایای یادگیری آنلاین و مرکب به شمار می‌آید.

• استفاده بهتر و موثرتر از منابع آموزشی

به عنوان معلم باید در نظر داشته باشید که چه منابع درسی را برای کلاس‌های آنلاین و چه منابع درسی را برای کلاس‌های حضوری در نظر می‌گیرید. در حالت آموزش‌های مرکب و آنلاین شما به عنوان معلم طیف وسیعی از منابع درسی دیجیتال را در اختیار دارید که می‌توانید به دانش‌آموزان خود پیشنهاد کرده و کلاس درس را بر مبنای آن‌ها برنامه‌ریزی کنید و همزمان در کلاس‌های حضوری هم مورد استفاده قرار دهید.

مدل یادگیری مرکب

• ساختار یک کلاس درسی با مدل یادگیری مرکب

وقتی می‌خواهید ساختار کلاس خود را براساس شیوه و مدل یادگیری مرکب طراحی و برنامه‌ریزی کنید، باید مطمئن شوید که زمان کافی را برای جستجوی منابع درسی جهت ارائه در کلاس اختصاص داده‌اید و براساس آن‌ها فعالیت‌های کلاسی را تنظیم کرده‌اید. در طراحی و ساختار بندی کلاس درسی با شیوه یادگیری مرکب شما باید مطمئن شوید که چه منابع درسی چه فعالیت کلاسی و چه فرمتی را انتخاب می‌کنید و در بستر آن با انعطاف هرچه بیشتر و با تعامل با دانش‌آموزان روند کلاس را مدیریت کنید. از لحاظ عملی، نحوه آماده سازی، طراحی و اجرا در شیوه یادگیری مرکب با نحوه برگزاری کلاس‌های حضوری و آنلاین که در آن این انعطاف‌پذیری کمتر و کمتر است؛ کاملاً متفاوت است و مزیت شیوه یادگیری مرکب هم در همین امر نهفته است.

چگونگی ایجاد و خلق یک محیط یادگیری مرکب مناسب و موفق

۱. اهداف آموزشی را که باید در طول این نیمسال به آن دست پیدا کنید مشخص کنید

مشخص کنید که در طی این نیمسال و با پیاده‌سازی شیوه یادگیری مرکب می‌خواهید به چه اهدافی دست پیدا کنید. با جدا کردن اهداف کوتاه‌مدت و بلندمدت شما می‌توانید هم برای خودتان و هم دانش‌آموزان کلاس‌تان محورهای و اهداف اساسی و کلیدی که باید بدان‌ها دست بیابید را مشخص کنید. این اهداف را مشخص کنید و براساس آن‌ها شیوه‌های ارزیابی مرتبط با آن‌ها را طراحی کنید و سپس بخش میانی و اصلی کلاس را ساختار بندی و طراحی کنید. پس ابتدا اهداف را مشخص کنید. نحوه ارزیابی آن‌ها را در پایان ترم تعیین کنید و بخش میانی را که به نحوه برگزاری کلاس می‌پردازد را به گونه‌ای چارچوب بندی کنید که همه منابع و فعالیت‌های شما را در جهت رسیدن به آن اهداف به کار گیرد.

۲. آنچه که در ذهن دارید را به صورت یک نقشه راه بر روی کاغذ پیاده کنید

حالا که اهداف را مشخص کردید و این که چگونه باید دانش‌آموزان خود را ارزیابی کنید، نیاز است که با طراحی یک نقشه راه و آوردن آن بر روی کاغذ، روند برگزاری کلاس را مشخص و شبیه سازی کنید. سعی کنید انواع جدول‌ها، شامل جدول‌های زمانی و جدول‌های مربوط به منابع درسی را با توجه به اهداف کلاس طراحی کنید و با پیاده کردن بر روی کاغذ آن‌ها را تصویر سازی کنید. مشخص کنید که در هر جدول زمانی چه فعالیت‌هایی را باید انجام دهید و به چه منابعی احتیاج دارید. همه را روی کاغذ بیاورید و تبدیل به یک نقشه راه جامع کنید. با طراحی نقشه راه و تصویرسازی و بصری سازی آن، شما راحت‌تر می‌توانید نقاط ضعف و مشکلات احتمالی پیش روی خودتان در فرآیند برگزاری کلاس را پیش بینی کنید و فعالیت‌ها و منابع لازم برای رفع آن‌ها را اختصاص دهید.

۳. مشخص کنید که کدام یک از اهداف در نظر گرفته شده باید در طی کلاس حضوری تحقق یابد

حالا که شما مشخص کرده‌اید که نقشه راه چیست و کلاس شما چگونه خواهد بود، زمان آن رسیده است که اهداف و ساختار کلاس را در چارچوب یک یادگیری مرکب صورت بندی کنید. بخش حضوری کلاس شما باید شامل اهداف و فعالیت‌های زیر باشد:

- گروه بندی دانش‌آموزان برای جلسات همزمان آنلاین
- تعیین وظایف فردی دانش‌آموزان و نحوه ارتباط آن‌ها با یکدیگر در سر کلاس درس
- ایجاد یک محیط یادگیری بر مبنای اعتماد دوجانبه و همکاری
- تعیین قواعدی برای ارائه تکالیف درسی، چه برای دانش‌آموزانی که آنلاین در کلاس حضور می‌یابند و چه برای دانش‌آموزانی که در کلاس حضور دارند
- ارائه بازخورد دائم، فوری و به موقع برای فعالیت‌های دانش‌آموزان

نکته: به یاد داشته باشید که تعاملات همزمان و رو در رو هم می‌تواند به صورت مجازی و هم به صورت حضوری انجام شود. اگر بعضی از دانش آموزان در کلاس حضور دارند و بعضی دیگر از طریق دیجیتال و آنلاین در خانه، شما می‌توانید با استفاده از نرم افزارهای ویدئو کنفرانسی تعامل آن‌ها با یکدیگر و با خودتان را برقرار و مدیریت کنید.

۴. مشخص کنید که بخش آنلاین کلاس شما باید چه فعالیت‌ها و اهدافی را شامل شود

شما متوجه خواهید شد که یک شاخص اساسی در کلاس مرکب شما از قلم افتاده است و آن نحوه ارائه داده‌های آموزشی به دانش آموزان است که در بخش قبلی به آن پرداخته نشد. در حالی که زمان کلاس حضوری شما صرف تعاملات همزمان و بحث حضوری و مجازی در مورد مباحث درسی می‌شود، بخش اصلی کلاس شما و ارائه مطالب درسی باید به صورت مجازی صورت گیرد. در عین حال فعالیت‌های دیگری نظیر موارد زیر هم می‌تواند در بخش آنلاین کلاس شما پیاده سازی شود:

- فعالیت‌های تکمیلی و مبتنی بر علائق دانش آموزان در حوزه مطالب مطرح شده در کلاس درس
- برنامه‌های اتوماتیک ارزیابی، نظیر سوالات "چند گزینه‌ای" یا "بله یا خیر" برای ارزیابی میزان پیشرفت دانش آموزان
- مباحث غیر همزمان آنلاین و گفتگو در اتاق‌های فضای مجازی در مورد موارد مطرح شده در کلاس
- نوشتن آنالیز و ارزیابی‌های انتقادی در مورد نحوه برگزاری کلاس و مطالب مطرح شده در آن توسط دانش‌آموزان
- ارائه محتوای درسی بصورت فایل‌های ضبط شده ویدیویی یا درس گفتارهای صوتی ضبط شده

۵. محتوای درسی را خلق یا تهیه کنید

وقتی شما نقشه راه برگزاری کلاس خود را تهیه کردید، باید منابع درسی مرتبط و لازم برای ارائه در سر کلاس را ایجاد و یا تهیه کرده و در اختیار دانش‌آموزان قرار دهید. حالا زمانی است که شما باید محتوای درسی را برای کلاس خود فراهم کنید که شامل انواع منابع درسی، نظیر انواع محتواهای درسی ضبط شده ویدیویی و صوتی، درس گفتارها و انواع کتاب‌ها و مقالات الکترونیکی می‌شود. سپس براساس این منابع، روند کلاس را تعیین و نهایی کنید. اگر مدرسه‌ای که شما در آن تدریس می‌کنید قبلاً دوره‌های درسی و آموزش مرکب را برگزار کرده است، شما این شانس را دارید که از آرشیو و منابع مکتوب و الکترونیک آن‌ها برای ساماندهی کلاس درس خود استفاده کنید. به علاوه منابع درسی بسیار سودمندی را می‌توانید در فضای وب، وب سایت‌های تخصصی و کارگروه‌های آموزشی موجود در اینترنت تهیه کنید.

۶. آنچه را که طراحی کرده اید به بوته آزمون بگذارید

به شما تبریک می‌گوییم. شما یک محیط یادگیری مرکب و موفق را خلق کرده اید. تنها کاری که مانده است و تا قبل از شروع کلاس‌تان باید انجام دهید این است که بخش آنلاین و مجازی کلاس‌تان را قبل از پیاده‌سازی امتحان و آزمایش کنید. هدف شما این است که کلاس درس شما قابل دسترس برای همه دانش‌آموزان باشد و در عین حال بسیار منعطف و ساری و جاری باشد، بدون اینکه با اختلال و مشکلات تکنولوژی یا فنی روبرو شوید. اگر امکان آن باشد از یکی از همکارانتان یا یکی از دانش‌آموزانتان بخواهید که به شما کمک کند تا نحوه برگزاری کلاس به صورت آنلاین و همین‌طور بازگزاری منابع درسی را یکبار تست و آزمایش کنید. استفاده از نظر دیگران برای ارتقای کلاس درسی بسیار لازم و مهم است. مخصوصاً کسانی که با این شیوه از ارائه مطالب درسی و تدریس آشنایی ندارند می‌توانند نقاط مثبت و منفی دوره‌ی درسی که شما طراحی کرده‌اید را در مقایسه با تدریس حضوری معمول، سنتی و کلاس محور مشخص کرده و شما از تجربیات آن‌ها برای ارتقای طراحی خود استفاده کنید.

چند نکته کلیدی و راهگشا برای شما جهت کسب موفقیت در تدریس به شیوه یادگیری مرکب

برای اینکه مطمئن باشید که کلاس مرکب جدید شما به خوبی کار می‌کند، باید به چندین نکته توجه کنید. در ادامه چند نکته کلیدی و راهگشا را برای اطمینان از این امر با شما در میان می‌گذارم:

۱. از بازطراحی نقشه راه تان نترسید. کلاس درس مرکبی که شما طراحی کرده اید بر روی سنگ حک نشده و تغییر ناپذیر نیست. همان‌طور که ترم تحصیلی رو به جلو می‌رود، نقاط قوت طرح‌تان را تقویت کنید و نقاط ضعف را برطرف کنید.
۲. از ابزارهای دیجیتال و آنلاین برای رسیدن به اهداف کلاس حداکثر استفاده را ببرید. برنامه‌های کلاس را گسترش دهید و برای تک تک دانش‌آموزانتان وقت بگذارید.
۳. کلاس را جوری طراحی کنید که شرکت در آن از طریق موبایل‌های هوشمند نیز به آسانی صورت گیرد.
۴. نسبت به بازخوردها و انتقادات گشاده رو باشید و از نظرات دانش‌آموزان و همکارانتان حداکثر استفاده را ببرید.
۵. برنامه کلاسی آنلاین را فشرده در نظر بگیرید. حجم کلاس آنلاین باید منطقی و منعطف باشد. اینکه دانش‌آموزان در هر مکان و زمان می‌توانند به منابع درسی دسترسی داشته باشند، به این معنی نیست که حجم کار آنها کمتر از کلاس حضوری خواهد بود.
۶. وجوه مختلف کلاس از جمله بخش‌های آنلاین و حضوری را در هم ادغام کنید. یک کلاس در هم تنیده و منسجم ایجاد کنید. به یاد داشته باشید که یک کلاس مرکب موفق براساس روابط جامع و دوسویه‌ی میان این دو بخش شکل می‌گیرد.
۷. با اعضای کلاس خود و دیگر کلاس‌های مرکب یک جامعه و گروه منسجم را بسازید.

اگر تازه کار هستید و کمی احساس سردرگمی می‌کنید، از تجربیات کلاس‌های مرکب دیگر استفاده کنید. به یاد داشته باشید که تجربیات همکارانتان و دانش کسب شده توسط آن‌ها در برگزاری کلاس‌های مرکب بسیار ذی‌قیمت است.

۸. به طور مداوم اهداف، انگیزه‌ها و توقعات خود از کلاس مرکب‌تان را به دانش‌آموزان گوشزد کنید. اگر شما در این راه تازه کار هستید، به احتمال زیاد دانش‌آموزانتان نیز تازه با این شیوه آشنا شده‌اند.

۹. به دانش‌آموزانتان در مدیریت زمان و مدیریت خودشان کمک کنید. اجازه ندهید تنها به ساعات کلاسی بسنده کنند. این امر مخصوصاً برای دانش‌آموزانی که قبلاً به صورت آنلاین و مرکب درس نخوانده‌اند بسیار مهم است. کمک کنید تا وقت و زمان خودشان را مدیریت کنند و پس از پایان ساعات کلاس هم دغدغه درس و دوره آموزشی را داشته باشند. این کار با ایجاد تعاملات مثبت میان شما و دانش‌آموزان و میان همشاگردی‌ها به راحتی دست‌یافتنی است.

۱۰. دانش‌آموزان را در زمینه مشکلات فنی احتمالی که در حوزه آنلاین و دیجیتال ممکن است با آن‌ها روبرو شوند یاری کنید و یا آن‌ها را به یک متخصص مورد اطمینان در رفع مشکلات فنی حوزه IT و کامپیوتر معرفی کنید.

فراموش نکنید همانطور که نهادهای آموزشی و مدارس کم‌کم آغوش خود را به روی یادگیری مرکب باز کرده‌اند، بازار کار هم در آینده برای تامین و تربیت نیروهای متخصص بیشتر و بیشتر بر روی این شیوه و استراتژی یادگیری تاکید خواهد کرد. پس شما از امروز دانش‌آموزان خود را برای فردای بهتر آماده می‌کنید.

شجاعت ماندگار شهید «علی لندی» در کتاب‌های درسی، مجلات رشد و جشنواره‌ی بین‌المللی فیلم رشد ثبت می‌شود

سرپرست وزارت آموزش و پرورش به معاونان حوزه‌های ستادی، دستور داد تا چهار اقدام در خصوص ثبت و ماندگاری حرکت شجاعانه‌ی «شهید علی لندی» انجام دهند.

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی به نقل از مرکز اطلاع‌رسانی و روابط عمومی وزارت آموزش و پرورش، علیرضا کاظمی، در راستای دستور رییس جمهور، در پیام تسلیت این دانش‌آموز غیور مبنی بر اینکه: «داستان ایثار این قهرمان ملی، باید به زبان هنر و قلم اصحاب فرهنگ و رسانه به گونه‌ای تاریخی روایت شود تا این نوجوان اسوه، الهام‌بخش نسل‌های آینده‌ی فرزندان ایران اسلامی باشد. بی‌شک، هر ایرانی به داشتن چنین فرزندان غیوری به خود می‌بالد.» به معاونان حوزه‌های ستادی تأکید کرد: با قید فوریت کارگروه مشترکی با مسئولیت رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، تشکیل و از تمام ظرفیت‌ها از جمله «کتاب‌های درسی»، «مجلات علمی و آموزشی رشد»، «جشنواره‌ی بین‌المللی فیلم رشد» و «جشنواره و مسابقات فرهنگی و هنری» بهره‌گیری شود تا طراحی هنرمندانه و اقدامات هوشمندانه در جهت تحقق اوامر حضرت آیت‌الله دکتر رئیسی و ادای وظیفه و تکلیف آموزش و پرورش به این قهرمان ملی و نماد شایسته‌ی دهه هشتادی‌ها، صورت پذیرد و نتیجه گزارش شود.

بر این اساس؛ «درج نام و روایت ایثارگری شهید علی لندی در کتاب درسی»، «نام‌گذاری مدارس؛ در هر استان یک مدرسه به نام شهید علی لندی»، «جایزه‌ی ویژه‌ی دانش‌آموز شهید علی لندی، در جشنواره‌ی پرسش مهر ریاست جمهوری»، و «تدوین کتاب زندگی‌نامه‌ی شهید علی لندی» توسط کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان با همکاری اداره کل آموزش و پرورش استان خوزستان، موارد چهارگانه‌ای است که سرپرست وزارت آموزش و پرورش، بر آن تأکید کرده است.

پیش نشست همایش ملی تعلیم و تربیت در گام دوم انقلاب اسلامی

پیش نشست همایش ملی تعلیم و تربیت در گام دوم انقلاب اسلامی برگزار می‌شود

پیش نشست همایش ملی تعلیم و تربیت در گام دوم انقلاب اسلامی با عنوان
"الزامات و روش‌های تربیت اعتقادی و اخلاقی در مدرسه گام دوم انقلاب" برگزار می‌شود.

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، در این پیش نشست دکتر حسن ملکی معاون وزیر و ریاست سازمان با موضوع "دلالت‌های اخلاقی بیانیه گام دوم و تربیت انقلابی اخلاق محور، دکتر محمد حسینی با موضوع "تربیت اخلاقی محاط"، حجت‌الاسلام دکتر محمد نوذری با موضوع "نقد الگوی تدوین محتوای تربیت دین در سازمان پژوهش و ارائه مدل جایگزین"، حجت‌الاسلام دکتر حسن بوسلیکی با موضوع "تربیت اخلاقی از محتوا تا فرم"، سرکار خانم نرگس السادات سجادیه با موضوع "رویکرد اخلاقی اسناد تحولی به اخلاق و عاملیت" ارائه خواهند داشت؛ حجت‌الاسلام دکتر رضا ملائی نیز مدیر این نشست می‌باشد.

شایان ذکر است این پیش نشست روز یکشنبه ۱۱ مهرماه ۱۴۰۰ ساعت ۱۰ صبح به صورت مجازی به نشانی <https://meet.oerp.ir/b/d4y-pmm-um5> و [wtv-https://www.wtv.ir](https://www.wtv.ir) کد دسترسی: ۷۳۳۵۰۲ برگزار می‌شود. حضور در این نشست برای عموم آزاد است.

محمد حسن نژاد

فراخوان ارسال کتاب‌های آموزشی و تربیتی

فراخوان ارسال کتاب‌های آموزشی و تربیتی منتشر شد

رئیس گروه ساماندهی منابع مکتوب دفتر انتشارات و فناوری آموزشی از انتشار فراخوان ارسال کتاب‌های آموزشی و تربیتی به سامانه کنترل کیفیت منابع آموزشی مکتوب برای ناشران و دست‌اندرکاران حوزه نشر آموزش خبر داد.

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، مهتاب میرایی آشتیانی از انتشار این فراخوان با هدف اعطای تأییدیه رسمی وزارت آموزش و پرورش و دریافت نشان استاندارد الکترونیکی به کتاب‌های مناسب ورود به مدرسه خبر داد.

وی با اشاره به اهداف انتشار این فراخوان گفت: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی با هدف ساماندهی، نظارت و ارزیابی مستمر در حوزه تولید و نشر منابع آموزشی و تربیتی مناسب برای دانش‌آموزان، معلمان، کارشناسان و دانش‌جو معلمان از افراد حقیقی و حقوقی علاقه‌مند اعم از ناشران ملی و بین‌المللی در حوزه‌های کودکان، نوجوان و بزرگسال، مؤسسات آموزشی و فرهنگی و صاحب‌نظران و فعالان این حوزه دعوت می‌کند آثار مکتوب خود را برای داوری به دبیرخانه مربوطه واقع در سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی ارسال کنند.

رئیس گروه ساماندهی منابع مکتوب در خصوص کتاب‌های واجد شرایط برای شرکت در این فراخوان گفت: کتاب‌های کمک‌درسی و کمک‌آموزشی، کتاب‌های داستانی و کتاب‌های مناسب برای کودکان استثنایی که در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ منتشر شده‌اند در صورتی که با آموزه‌ها و ارزش‌های دینی و ملی مطابقت داشته باشند، همچنین کتاب‌های دارای محتوای آموزشی و تربیتی ویژه مدیران، والدین، کارشناسان، مربیان و کودکان پیش از دبستان (۰ تا ۶ سال)، دبستان، متوسطه اول، متوسطه دوم و فنی و حرفه‌ای که بر اساس اصول و استانداردهای آموزشی نوشته شده‌اند و دارای روش‌های یاددهی و یادگیری و شناسنامه مشخص و مناسب برای گروه‌های سنی مختلف هستند و دارای شابک، کیفیت کاغذ، رنگ و چاپ استاندارد و بدون ضرر برای مصرف‌کنندگان باشند، می‌توانند در این فراخوان شرکت کنند.

حضور معلمان فیلم ساز در

هیئت انتخاب پنجاه و یکمین

حضور معلمان فیلم ساز در هیئت انتخاب پنجاه و یکمین جشنواره بین المللی فیلم رشد

به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، روح الله مال میر رئیس دبیرخانه دائمی جشنواره بین المللی فیلم رشد با اعلام این خبر افزود: در راستای عملیاتی نمودن سیاست های حاکم بر پنجاه و یکمین جشنواره بین المللی فیلم رشد، در صدد هستیم تا زمینه هایی فراهم آوریم که معلمان فیلم ساز عضو باشگاه معلمان فیلم ساز، در این دوره از جشنواره فیلم رشد نقش فعال و پررنگ تری داشته باشند. به همین دلیل فراخوان دعوت به همکاری برای معلمان هنرمند ارسال شده و به زودی تعدادی از آنان برای نخستین بار ابلاغ دآوری در هیئت انتخاب جشنواره فیلم رشد دریافت خواهند نمود.

دبیر باشگاه معلمان فیلم ساز ادامه داد: «همه معلمان فیلم ساز سراسر کشور که در عرصه فیلم سازی نقش های مختلفی را ایفا می کنند می توانند با عضویت در این باشگاه نوپا، زمینه های حضور فعال و مؤثرتر خود را در تولید فیلم های علمی، آموزشی و تربیتی رشد فراهم آورند و با ارائه نظرات و پیشنهادات خود ما را در ارائه خدمات بیشتر و بهتر به جامعه فرهنگیان کشور یاری دهند. علاوه بر معلمان رسمی و شاغل که تجربه فیلم سازی حرفه ای در رزومه هنری خود دارند، معلمان فیلم ساز بازنشسته نیز می توانند با مراجعه به نشانی <http://filmclub.roshd.ir/entekhab> در این فراخوان ثبت نام نمایند و خود را برای عضویت در هیئت انتخاب فیلم های پنجاه و یکمین جشنواره بین المللی فیلم رشد کاندید نمایند.»

مانلی نورائی آشتیانی

اشاعه و ترویج منابع آموزشی و تربیتی در مجلات رشد

نخستین جلسه بررسی نحوه و شرایط حمایت از منابع آموزشی و تربیتی در مجلات رشد برگزار شد و شرایط حمایتی مورد بررسی قرار گرفت.

در این جلسه و بیناری ابتدا فعالیت‌های واحد سامان‌دهی منابع آموزشی و تربیتی در دو شاخه منابع مکتوب (کتاب‌های آموزشی و تربیتی) و منابع غیر مکتوب (شامل وسایل آموزشی، فیلم‌های آموزشی، نرم‌افزارهای آموزشی، برنامه‌های کاربردی دستگاه‌های هوشمند (اپلیکیشن‌ها)، سامانه‌های آموزشی و تربیتی، اتوماسیون، آزمون ساز و...) مورد بررسی حمایتی قرار گرفت.

اعضای جلسه ضمن بیان نظرات خود در خصوص نحوه حمایت از تولید کنندگان منابع؛ بر جنبه آگاهی‌بخشی و تلاش در جهت حضور حداکثری ناشران و تولیدکنندگان محصولات با روش‌های تبلیغی مناسب و مؤثر تأکید کردند.

دفتر انتشارات و فناوری آموزشی، حمایت از تولید کنندگان منابع آموزشی را علاوه بر معرفی کتاب‌ها و محصولات در کتاب‌نامه‌ها و فهرستگان منتشره، با معرفی آن‌ها در پشت جلد مجلات دانش‌آموزی و بزرگسال و نیز نشریات تخصصی هنر جو و فنی و حرفه‌ای؛ سعی دارد به شناخت مخاطبان از تولیدات کمک نماید.

اعضای جلسه، ضمن تأکید بر اینکه؛ با حمایت تولیدکنندگان می‌توان قدم ارزشمندی را در مجلات پرتیراژ رشد و با هدف معرفی تولیدکنندگان و منابع و محصولات آن‌ها به مخاطبان انجام داد، اظهار امیدواری کردند که این جلسه با موضوع حمایت از ناشران و تولید کنندگان با جدیت پیگیری و اهداف مترتب بر آن را محقق کند.

پنج‌جاه و یکمین جشنواره بین‌المللی فیلم رشد

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، روح‌الله مال میر رئیس گروه برنامه‌ریزی جشنواره بین‌المللی فیلم رشد در این خصوص گفت: «پروژه همکاری‌های هر ساله اداره کل فرهنگی و هنری، اردوها و فضاهای پرورشی با دبیرخانه فیلم رشد، در این دوره از جشنواره ۲۷۵ فیلم از طرف کارشناسی فیلم هنرهای نمایشی اداره کل مربوطه در دبیرخانه فیلم رشد واصل شده است که به زودی در چرخه بررسی قرار خواهد گرفت. این فیلم‌ها در سه قالب داستانی، پویانمایی و مستند هستند که در بخش داستانی ۱۰۵ فیلم، در بخش پویانمایی ۹۱ فیلم و در بخش مستند ۷۹ فیلم دریافت شده است.»

قائم مقام پنج‌جاه و یکمین جشنواره فیلم رشد در خصوص جزئیات بیشتر بخش دانش‌آموزی افزود: «بر اساس آئین‌نامه جشنواره بین‌المللی فیلم رشد فیلم‌های دانش‌آموزان دختر و پسر دوره دوم متوسطه از دو طریق برای دبیرخانه فیلم رشد ارسال می‌شود. روش اول فیلم‌هایی است که توسط کارشناسی فیلم و هنرهای نمایشی وزارت متبوع در اختیار دبیرخانه قرار می‌گیرد و روش دوم فیلم‌هایی است که توسط دانش‌آموزان متوسطه دوم به طور مستقیم برای جشنواره فیلم رشد فرستاده می‌شود. فیلم‌های ارسالی از طرف کارشناسی فیلم و هنرهای نمایشی قبلاً مراحل مدرسه، منطقه، استان و کشوری را پشت سر نهاده‌اند و پس از آن وارد رقابت بخش ملی جشنواره فیلم رشد می‌شوند. سایر فیلم‌های دانش‌آموزی که به طور مستقیم برای دبیرخانه ارسال می‌شود پس از بررسی‌های لازم و احراز شرایط موجود در آئین‌نامه، وارد چرخه بررسی می‌شوند.»

رئیس دبیرخانه دائمی جشنواره بین‌المللی فیلم رشد ادامه داد: «همه دانش‌آموزانی که قبلاً آثارشان از طریق استان‌ها به مرحله کشوری سی و نهمین جشنواره فرهنگی و هنری «فردا» ارسال شده است نیازی به ارسال اثر خود برای دبیرخانه فیلم رشد ندارند اما ضروری است که تا ۱۵ مهرماه ۱۴۰۰ به نشانی eff.roshd.ir مراجعه نموده و فیلم خود را در سامانه جشنواره فیلم رشد ثبت‌نام نمایند. پس از ثبت‌نام در سامانه، برای هر فیلم یک کد رهگیری صادر می‌شود که لازم است این کد توسط کارشناسی فیلم و هنرهای نمایشی و یا توسط خود دانش‌آموز به دبیرخانه فیلم رشد اعلام شود.»

مالمیر در خصوص مدارک و مشخصات مورد نیاز دانش‌آموزان جهت ثبت‌نام در سامانه جشنواره فیلم رشد تأکید نمود: «فقط دانش‌آموزان پایه‌های دهم تا دوازدهم نظری، فنی و حرفه‌ای، هنرستانی و کاردانش مجوز ثبت‌نام و شرکت در بخش دانش‌آموزی را دارند و در هنگام ثبت‌نام ضروری است که فرم «دال» موجود در سامانه را با دقت بر اساس اطلاعات موثق تکمیل نمایند.»

معرفی ماهنامه رشد نوآموز

رشد نوآموز مجله‌ای است که برای دانش‌آموزان پایه دوم و سوم ابتدایی و در ۳۲ صفحه و ۹ شماره در سال تحصیلی منتشر می‌شود. انتشار این مجله از مهرماه ۱۳۹۴ با عنوان پیک نوآموز آغاز شد و پس از انقلاب اسلامی در مهرماه سال ۱۳۹۱ با نام «رشد نوآموز» به انتشار خود ادامه داد.

رشد نوآموز با هدف فراهم آوردن ابزاری برای مطالعه بیشتر و ایجاد تفکر خلاق و کسب مهارت‌های زندگی و ایجاد روحیه‌ای شاداب، سرزنده و اخلاقی - اسلامی طراحی و منتشر می‌گردد. رشد نوآموز قصد دارد با مطالب متنوع و انتخاب دقیق واژگان و جملات آسان، عادت مطالعه را در دانش‌آموزان افزایش دهد. همچنین با بیان موضوعات مختلف علمی، اجتماعی، دینی، زیست محیطی راه را برای برداشتن گام‌های محکم اولیه آنان فراهم آورد.

بنا بر این گزارش، تاکنون طی ۳۷ دوره، ۳۲۵ شماره پی‌درپی از ماهنامه آموزشی، تحلیلی و اطلاع‌رسانی رشد نوآموز منتشر شده است. در حال حاضر محمدابراهیم محمدی مدیرمسئول، افسانه موسوی گرمارودی سردبیر و زهرا اسلامی مدیر داخلی این مجله هستند.

برای دسترسی بهتر علاقه‌مندان به رشد نوآموز، از تابستان ۱۴۰۰ در سایت مجلات رشد، صفحه‌ای به این مجله اختصاص داده شده است که مطالبی چون دوست من سلام، ایران ما، مهارت‌های زندگی، حرف‌های خوب، قصه، شعر، معرفی کتاب‌های مناسب برای دانش‌آموزان و ... ارائه شده است. آثار مخاطبان این مجله در زمینه نقاشی، عکس و فیلم نیز در این صفحه بارگذاری شده است. برای مشاهده صفحه رشد نوآموز اینجا کلیک کنید.

همچنین علاقه‌مندان برای ارسال داستان، نقاشی، شعر و ... برای رشد نوآموز می‌توانند از طریق پست الکترونیک این مجله به آدرس noamooz@roshdmag.ir اقدام کنند.

طراحی کیو آر کد خوان اختصاصی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

به گزارش واحد خبر و رسانه دفتر انتشارات و فناوری آموزشی در جهت عملیاتی شدن رمزینه پاسخ سریع (QR Code) بر روی کتابهای درسی، معاونت فناوری دفتر انتشارات و فناوری آموزشی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی اقدام به آماده سازی زیرساخت های لازم جهت اجرای این امر در بستر شبکه ملی مدارس (رشد) نموده است.

محمد نیک افروز، رئیس گروه تولید محتوای الکترونیکی و دبیر شبکه رشد با اشاره به مطلب فوق گفت: پیرو فعالیت های انجام شده در جهت تولید محتوای آموزشی و تربیتی منتشر شده در شبکه رشد و اتصال آن ها بر بستر رمزینه پاسخ سریع، معاونت مذکور در نظر دارد با طراحی و تولید اپلیکیشن اختصاصی خوانش رمزینه های پاسخ سریع (QR Code خوان)، امکان دسترسی سریع و ایمن به محتوای آموزشی و تربیتی متصل به رمزینه های درج شده بر روی کتاب های درسی را فراهم نماید. دبیر شبکه رشد ادامه داد: دانش آموزان، معلمان و اولیا با نصب و اجرای اپلیکیشن QR Code خوان و نگه داشتن گوشی های هوشمند و یا صفحه تبلت روی رمزینه های درج شده بر روی کتاب های درسی، می توانند به محتوای آموزشی تربیتی (فیلم آموزشی، صوت و پادکست، تصویر) دسترسی پیدا کنند.

رئیس گروه تولید محتوای الکترونیکی رشد در پایان گفت: این اپلیکیشن قادر است تمامی رمزینه های کتاب های درسی و نیز سایر انواع محتواها را خوانش نموده و به عنوان ابزاری سودمند برای کاربران مورد استفاده قرار گیرد. این اپلیکیشن امکانات متعدد دیگری نظیر نگهداشت و دسته بندی تاریخچه رمزینه های خوانش شده، اشتراک گذاری محتوای رمزینه ها و نیز پایش میزان استفاده از رمزینه ها و ارائه آمارهای توصیفی را دارد. امید است با طراحی و انتشار این اپلیکیشن، بستری امن جهت ارائه و دسترسی به محتوای الکترونیکی درج شده بر روی کتب درسی فراهم گردد.

فراخوان پنجاه و یکمین جشنواره بین المللی فیلم رشد منتشر شد

محمدابراهیم محمدی، مدیرکل دفتر انتشارات و فناوری آموزشی و دبیر پنجاه و یکمین جشنواره بین المللی فیلم رشد در گفت و گو با روابط عمومی و امور بین الملل سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی از انتشار فراخوان پنجاه و یکمین جشنواره بین المللی فیلم رشد به زبان های فارسی، عربی و انگلیسی خبر داد. دریافت آثار این جشنواره از صبح روز چهارشنبه دهم شهریور ۱۴۰۰ آغاز خواهد شد.

محمدی با اشاره به این موضوع که سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش، پنجاه و یکمین دوره جشنواره بین المللی فیلم های علمی، آموزشی و تربیتی رشد را با هدف کیفیت بخشی به فرایند یاددهی - یادگیری، پشتیبانی از محتواهای کتاب های درسی و توسعه صنعت فیلم های آموزشی و تربیتی برگزار می کند گفت: « بر اساس مکاتبات و مذاکرات به عمل آمده با سازمان امور سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دبیرخانه جشنواره بین المللی فیلم رشد در هفته دوم شهریورماه کار ثبت نام و دریافت آثار دوره پنجاه و یکم را آغاز خواهد نمود و همه فیلم سازان ایرانی و خارجی علاقه مند به شرکت در این دوره می توانند آثار خود را به صورت مجازی و یا فیزیکی برای دبیرخانه ارسال نمایند.»

دبیر پنجاه و یکمین جشنواره بین المللی فیلم رشد افزود: «دفتر انتشارات و فناوری آموزشی با رهنمودها و حمایت های جناب آقای دکتر ملکی، رئیس محترم سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی و سایر اعضای شورای سیاست گذاری جشنواره، مصمم است که با اتکال به خداوند متعال و رعایت پروتکل های بهداشتی، این دوره از جشنواره را همچون سال قبل به سلامت برگزار نماید و فیلم های تولید شده از سراسر جهان را برای بهره برداری در امر آموزش و پرورش شناسایی و معرفی نماید.»

وی ادامه داد: پنجاه و یکمین جشنواره فیلم رشد در بخش‌های: بین‌الملل، معلمان، دانشجو و معلمان و دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه در قالب‌های داستانی کوتاه، داستانی بلند، مستند کوتاه، مستند بلند و پویانمایی تا نیمه مهرماه جاری پذیرای فیلم‌های فیلم‌سازان ایران و جهان خواهد بود.

محمدابراهیم محمدی موضوعات اعلام شده در فراخوان این دوره از جشنواره را به این شرح اعلام کرد: دو بخش اصلی شامل فیلم‌های علمی، آموزشی و تربیتی مبتنی بر اسناد تحولی آموزش و پرورش و نیز فیلم‌های علمی، آموزشی و تربیتی مرتبط با محتوای کتاب‌های درسی. علاقه‌مندان برای اطلاع از ریز موضوعات می‌توانند به سامانه جشنواره مراجعه نمایند.

نحوه شرکت در جشنواره

تهیه‌کنندگان و یا فیلم‌سازان تا ۱۴۰۰/۷/۱۵ فرصت دارند با مراجعه به سایت eff.rosd.ir ضمن مطالعه و رعایت ضوابط آئین‌نامه جشنواره فیلم رشد، از دو روش زیر نسبت به ثبت نام و تحویل آثار خود اقدام نمایند.

الف) تکمیل فرم شرکت در جشنواره و بارگذاری لینک اثر در سامانه eff.rosd.ir
 ب) تکمیل فرم شرکت در جشنواره، دریافت کد رهگیری و ارسال اثر بر روی لوح فشرده به نشانی: تهران- خیابان ایرانشهر شمالی- نبش کوچه آذرفر- پلاک ۲۷۰- دبیرخانه سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
 شماره تلفن‌های دبیرخانه: ۸۷۱۹۶۵۵۷ - ۸۷۱۹۶۵۵۷ - ۸۷۱۹۶۵۷۴ - ۸۸۳۰۱۴۷۹ (۰۲۱)
 در روزهای فعال از ساعت ۸ صبح تا ۱۴ آماده پاسخگویی به سؤالات شرکت‌کنندگان می‌باشد.

همچنین نشانی الکترونیکی eff.rosd@oerp.ir آماده دریافت پیام‌های مکتوب فیلم‌سازان محترم خواهد بود.

پرواز روی دست ها

عکس: علی ابگ | یازدهمین جشنواره عکس رشد

► علاقمندان جهت انتشار مطالب خود اعم از چکیده، مقاله و یادداشت تخصصی مرتبط با حوزه تعلیم و تربیت، الگوهای تدریس، برنامه‌ریزی آموزشی و... آثار خود را حداکثر در دو صفحه A_۴ به تحریریه نشریه به نشانی oerp@chmail.com ارسال فرمائید. مطالب پس از بررسی منتشر می‌شود.

اداره روابط عمومی و امور بین‌الملل

تهران | خیابان کریمخان | خیابان ایرانشهر | ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش | سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹ | تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹ | نمابر: ۸۸۳۰۹۲۶۵ | سایت: www.oerp.ir